

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja
s pošto prejemana ali v Gorici na dom
posiljana za družbniški polit. društva
„Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrt leta „ 1.10

Za nedružbniške:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10
soldov v Gorici pri Paternoliju in So-
harju; v Trstu v tobakarnicah „Via del
Belvedere 179“ in „Via della caserma 60“.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Pri oznanilih se plačuje za navadno
tristopno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsak
pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blago-
voljno pošiljajo uredniku: Viktorju Do-
lencu v Gorici, Con. del Cristo 186 blizu
živinskega trga kjer se nahaja tudi uprav-
ništvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi
naj se blagovoljno frankujejo. — Delal-
cem in drugim nepremožnim se naročnina
zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Poročilo

ob obnem zboru polit. društva „Soča“
dne 8. junija 1873.

Zboruje se v Rihenberku v dvorani spodnja graj-
ščine gosp. grofa Lanthieri-ja. Navzočni: C. k. na-
mestništveni svetovalec Baron Rechbach, kot vladni
komisar; predsednik dr. Lavrič, 43 društvenikov in
nad 80 poslušalcev; zapisuje E. Klavžar.

Predsednik razloži v primernem govoru namen
dnešnjega shoda, o katerem pravi, da je posebno va-
žen, ker se imamo razgovarjati o direktnih volitvah
državnih poslancev. Pa tudi drugi predmet, ki
zadeva naše domače koristi, namreč predlog zastran
prenaredbe naše občinske postave, je vreden resnega
posvetovanja. „Vrh tega, nadaljuje govornik, je naša
seja javna. Vsakdo se lahko prepriča, kaj delamo,
kako skrbimo za narod. Mi Sočani se nijamo nikdar
bali javnosti, temveč smo stopili vselej najraje v sredo
slovenskega ljudstva. Dokaz so nam tabori, ki jih je
„Soča“ sklicevala, dokler jih je vlada dovoljevala. Za-
radi tega se ne strašimo nobenega nasprotovanja, še
manje pa hudobnega obrekovanja. Čisto domoljubje
nas je vodilo, ko smo osnovali prvo to politično dru-
štvo na Goriškem, katerega namen je zdramiti naš
narod iz dolgega, morivnega političnega spanja in ja-
citi ga, kolikor je mogoče, za novo težavno življenje.
Zares mnogo se nam je uže posrečilo s pomočjo dru-
štva in našega lista. Vsi smo pošteno in bratovsko in
v zloznosti delali do danes; prav tako pošteno in od-
krito bomo delali naprej za narod, če bog dade in
srce junaško!“

O prvi točki dnevnega reda govori g. dež. posl.
Josip Faganel in poudarja neprecenljivo korist do-
bro urejenih postav. Pripoveduje, koliko so se v
dosego dobrih postav potrudile države uže v starodav-
nih časih, koliko sveta sta prehodila n. p. Grka Solon
in Lykurg, da sta poizvedala navade in postave v dru-
gih državah in z njih posnemala, kar se jima je ko-

ristno zdelo za njih deželo in tako na podlagi mnogih
skkušenj in pozvedob uredila domače postavodajstvo.

Enako je treba skrbeti, da se tudi naše postave
če dalje zboljšajo, kajti dobre postave pospešujejo bla-
gostanje ljudstev, slabe pa zavirajo vsak napredek.

Postava, s katero smo skoro v vsakdanji dotiki, to
je; naš občinski red, je tudi od leta 1864, od kar je
obveljala do dan danes, pokazala marsikatero pomanj-
kljivost; treba tedaj, da se po dosedanjih skušnjah
popravi.

Na to razvija posebno neugodne posledice §. 27,
kolikor zadeva oskrbovanje ubogih in §. 63 glede už-
ivanja in dosledno razdeljevanja občinskih zemljišč. Raz-
pravlja §. 27. se spusti tudi v pretres postave 23.
novembra 1863. zadevajoče povračilo bolnišničnih stro-
škov, katera nalaga občinam tolika bremena, da so
uže dvakrat za njeno prenaradbo prosile.

Toda deželni zbor, vedoč, da bi morala velika večina
občin še večjo plačila odrahtavati, ako bi se prehranitno
bolnikov iz deželnega zaloga plačevalo, ker bi se de-
želni prikladi k davkom zdatno povikšali, je dotične
peticije obakrat zavrnil. Govornik meni, da bi se dalo
temu na drug način pomagati, ako bi se namreč s
primernimi postavami preskrbelo, da bi se posli, ro-
kodeci in delalci zavezali, kaj malega od svojega za-
služka v za to namenjeni zalog plačevati, iz katerega
bi se potem stroški plačevali. Kar se tiče §. 63. pa opazuje,
da niso njegove določbe zanesljive glede uživanja ob-
činskih zemljišč, še manje pa kedar gre za njihovo
razdelitev, in da bi moral deželni zbor posebno zaradi
razdelitvi skleniti kako določno splošno veljavno po-
stavo, da bi nehali prepri, kedar se imajo tu ali tam
občinska zemljišča v last deliti.

Klavžar se zлага načeloma s predgovornikom,
meni pa da je on v nekaterih zadevah zašel iz občins-
kega reda v druge postave, katere se kolikor toliko
nanj naslanjajo. Po našem občinskem redu se občins-
ka zemljišča ne smejo deliti in §. 63 govori samo ob
uživanji in nikakor ne o delitvi v last; za vsako tako
razdelitev treba posebe deželne postave.

Sicer se govornik ujema s tem, da bi deželni zbor
ustanovil primerne splošne določbe zastran razdeljevanja
občinskih zemljišč. §. 63, meni on, je pa tudi glede
uživanja nekako nezanesljiv in nedoločen, ker se na-
slanja na staro nespodbijano navado, veljavno v tem
oziru v posameznih občinah. Toda o nespodbijani
navadi je težko govoriti in zato je v občinskem življenji
gotovo največ preprirov zaradi uživanja občinskega po-
sestva. Deželni odbor, kateri mora razsojevati dotične
pritožbe, nema v §. 63 nobene stalne zaslonbe, ampak
se mora opirati navadno na županatvena poročila, ka-
tera gotovo niso vselej popolnem zanesljiva in nepri-
stranska.

Konečno opazuje, da je še marsikatera določba v
občinskem redu bolisi nejasna, bodisi pomanjkljiva in
da tudi občinski volilnik ne zadostuje, kar se je uže
v prvih številkah lista „Soča“ obširno razložilo. Zato
podpira nasvetovano resolucijo, kateri naj se samo do-
stavi: „Naj deželni odbor tudi peticijo vloži pri dr-
žavnem zboru za prenaradbo dotičnih postav (na pr.
posebkega reda i. d.)“

Na to se vname kratek razgovor mej društveniki
gg. Baučarjem iz Sela, Faganelom in Lebanom
iz Črnič glede tega, ali in kak navdolek ima biti mej
ubogimi in premožnejšimi občinarji, kedar se občinska
zemljišča delijo in kako naj eni in drugi skladaajo do-
tične stroške.

Društvenik Rudež s Krasa se pritožuje zarad
tujih klatibarantačev, kateri domačim kupcem in obrt-
nikom škodo delajo; kakor tudi zaradi cigarov, kateri
tako pogostoma naše občine nadlegujejo. Občine so
zadosta obložene se stroški za svoje reveže in bolnike,
zato bi jih morale postave varovati tujih nadležnežev.

Dr. Lavrič pojasnjuje, da imamo uže take po-
stave, po katerih je tujim ljudem prepovedano v naši
državi pliševati; treba le našim županom na to gle-
dati, da bodo postavo izvrševali in tuje barantače od-
ganjali.

Doljak dostavi, da morajo župani za to skrbeti,
da bodo cigane, kateri ne najo popolnih listov, ali tudi

LISTEK.

Valentin Stanič.

5.

10. januarja 1819. je bil v Ljubljani za „gradiš-
čanskega“ (goriskega) škofa posvečen bogoslovja prof.
Jos. Walland, s katerim je bil Stanič uže več let
dober znanec, ker je po njegovi prijaznosti slovenske
šolske knjige iz Ljubljane za ročnjsko šolo preje-
mal. Walland je blagega, delalnega Staniča dobro
poznal ter ga torej precej prvo leto svojega škofovanja
v Gorico za kanonika poklical in k-r je bil Stanič
zaradi svojega vrlega vedenja ob lakoti 1816–17. in
sploh zaradi svojega mnogostranskega, uplivnega in
sadunosnega delovanja, tudi pri vladi na dobrem glasu,
je cesar Franc I. to imenovanje tudi rad odobril.
Velika je bila žalost pri Ročnjicah, ko so bili izvedeli,
da zgubé svojega vikarja; vendar je je telazila vsaj

*] Da se je Walland „gradiščanskega“ škofa imenoval, izvira
od tod: Kakor je znano, je Benedikt XIV s pismom „Injuncta
nobis“ 6. julija 1751. iz oglejskega patrijarhata ustanovil videm-
sko i goriško nadškofijo. Drugi goriški nadškof, grof Edling, se
je pa cesarja Jožefa II. svobodoljubnim prenarodbam tako ustav-
ljal, da ga je car 1. 1784. s stolice pregnal in ljubljanskemu škofu
Herbersteinu nadškofijsko dostojanstvo podelil; Gorica je ostala 4
leta brez škofa. Stoprv 1. 1788. sta se cesar i papež tako pogo-
dila, da je bil za goriškega škofa izbran grof Inzaghi, ki se pa, ker
je bil grof Edling še živ, nij imenoval goriški, ampak gradiš-
čanski škof. Ta naslov je prešel tudi na Inzaghi-jevega nasled-
nika Wallanda, kteremu je bilo na posled 3. avg. 1830. nadško-
fjsko dostojanstvo spet povrneno. Gl. Fr. Blažič: Kratka povest-
nica goriške nadškofije. V Celovci 1853. Št. 66. i dr.

misel, ka je njih obljubljeni gospod selaj posajen na
posebno častno mesto. Pa tudi Staniču samemu to
premeščenje nij bilo malo zaščenoje, kajti nekoliko
časa popreje je prosil za kanalsko faro, pa so mu jo
odrekli. To pa nij žalilo samo Staniča, nego tudi vse
Ročnjice, ki se tako radi s Kanalcem skušajo i tekmajo.
Te čute je Stanič tudi v svojem cerkvenem govoru, s
kterim se je od Ročinja slovil, prav dobro izrazil re-
koč: „Poglejte, ljubi moji Ročnjci, Kanalcu niso ho-
teli, da bi bil Vaš vikar njih čestiti gospod fajmošter,
a zdaj sem postal celo milostljivi gospod kanonik!“
To so bile vsem iz srca vzete besede; vsak Ročnjec
je bil ponosen na svojega gospoda.

Pa tudi Stanič se je svojega Ročinja rad spomi-
njal, dokler je bil živ. Pred svojo preselitvijo v Go-
rico, nij magel ročnjske šole popolnem dozidati i nje-
nega pobištva dovršiti. Kaj stori? Ko pride v Gorico,
lastnoročno steže in ogleda pod, ga naloži na voz ter
sam pripelje v Ročinj, kder ga po tem v šoli tudi sam
vloži.

Stanič tudi kot kanonik svojih starih navad, svojega
zmiernega živjenja, svojega možatega značaja nij premenil,
svoje neumorne pridnosti, svoje vsestranske delatnosti
nij opustil, svoje plemenite navdušenosti za blage ideje,
svojega otročjega veselja do lepe prirode, svoje dejanske
ljubezni do trpečega bližnjega in celo do zanemarjene
živali nij zgubil. Kakoršnega smo poznali kot kapla a
na Baušicah in kot vikarja v Ročnji, takega najdemo
tudi sedaj, ko nosi rudeče nogovice, dragoceno verižico
okoli vratu in zlat križec na prsih. Zadostuj torej, če
povem o njem nekoliko značajnih črt iz mnogega šte-
vila onih, ki se še dan danes pripovedujejo po Gorici o
tem možu stare korenine.

Tudi kot kanonik si nij nikoli privoščil belega
kruha, češ, da mu ržen boljše tekne, da je zdravejši in
ima več redečih snovij v sebi.

Črevlji goriški mu niso bili po volji, kajti bili so
mu prelehi, pregospodski. V Kanalu so delali boljše,
trdnjše, ondi je imel svojega črevljarja.

Telesn h vaj tudi sedaj nij zanemarjal. V mizar-
stvu je bil pravi mojster, a to mu še nij zaostovalo,
šel je večkrat na dvorišče drva cepit. Stanoval je
prva leta v šolskih ulicah poleg gimnazije h. št. 429.
Šolarskim paglovcem je sulhi dolgi kanonik z rudečimi
očmi moral posebno dopasti, kedar je drva klal, kajti
večkrat so ga na dvorišči iz šole gredé priškali, ter
ga nadlegovali, da se jih je komaj odkrižal. Včasih
se mu je pa pri tem poslu tudi kaka prav smešna
prigodila. Enkrat pridejo trije tuji gospodje ter ga
najdejo pri njegovem delu na dvorišči v domači obleki.
Kar ga niso poznali, ga vprašajo, če stanuje kanonik
Stanič v tej hiši.

„Da!“ pravi Stanič, „precej ga pokličem.“ Vstane
ter pelje gospode v hišo, vrhu stopnic jim pa reče, da
naj nekoliko časa potrpé. Sam gre v sobo, obuje ru-
deče nogovice, obesi zlat križ na prsi, se pokrje s
svojim širokim klobukom ter tako napravljen odpre
vrata in se vstopi pred omenjene tri gospode z besed-
dami: „Hier ist der Stanič!“ Tuji se šali originalnega
moža niso mogli dosti načuliti i nasmjati. *)

Pripetilo se je pak tudi, da ga je mej delom za-
sacil čas, ko se je uže v cerkev mudilo. Hitro se ob-
leče ter široko i naglo koraka čez Travnik i Raštel

*) Gospod prof. Baudouin je bil toko prijazen, da mi je
izročil v porabo sledečo skoro enako anekdoto, katero mu je po-
slala rodoljubna gospica Katinka Staničeva v kanalskem dijalektu:

„Se njeki od V. Staniča, ke ne nejdem v „Soča“: Keder
je bil ne Baušicah ze koplana, ga i enkrat pršu objesket n mož n
ga nij nejdla doma. Keder je bil te knet ze n streljaj od faruža,
je sredi nega moža ke j nesu steljo ze živno, da j popršu: „Dvo-
vje čje je „gospod“ ke ga ni doma.“ Te k j nesu steljo mo j
odgovor: „Prej ko j pet minuta, bo doma „gospod“, ze tuo ki
bil on ke nesu steljo, „gospod.“

take, koji namesto svoje obrtnje opravljati, ljudstvo z beračenjem nadlegujejo ali celo krađejo, siloma odganjati. K čemu jim dajejo postave to pravico, če bi je ne imeli rabiti? Sicer jih tudi dolžnost veže, da skrbijo za varnost v svojih občinah.

Dr. Lavrič želi neko posebno prenarobe v občinski volilni postavi. Naš volilnik loči namreč vse volilce v tri razrede ali skupščine; prva obsega najprimožnejše, druga srednje in zadnja manjše posestnike in obrtnike, kateri volijo vsaki enako število starešin iz katere si bode skupščina. Ker so navadno volilci zadnje skupščine več ali manje odvisni od bogatejših, ker dobivajo pri njih zasužnja ali celo denar na posodo, za to volijo tudi pogostoma svoje zastopnike izmed volilcev prvih dveh razredov in tako se zgodi, da so mali posestniki in obrtniki v starešinstvu malo ali nič zastopani, kar pa nasprotuje duhu postave, katera je volilce prav za to v tri skupščine razvrstila, da so vse vrste občanarjev primerno zastopane. Zato sklepaj, naj bi volilci vsake vrste morali iz svoje skupščine voliti svoje izvoljence.

Klavžar ugovarja, da bi taka določba nasprotna bila načelom svobode, katera je vendar g. predgovorniku tako draga. Postava daja občanarjem čisto na voljo, da si izvolijo po svojem prepričanju in po svoji vesti sposobne zastopnike iz katere si bode skupščina in jim s tem nikakor ne zabrani da zadostijo duhu postave, ter si jih izbere prav iz svoje. Sicer je mogoče, posebno v majhnih občinah, kakoršnih imamo na Goriškem, zaibog preveč, da se ne najde v vsaki skupščini zadostna sposobnih mož, zakaj ne bi smeli v takem primerljaji volilci tudi v drugo skupščino seči, če najdemo v njej pravičnega jim zastopnika?

V enakem smislu govori tudi društvenika Faganel in Leban in dokazujeta iz lastnihkušenj, da se je tudi večkrat primerilo, ka so volilci prvih dveh skupščin občanarje iz tretje za starešine volili.

Dr. Lavrič priznava, da se je to tudi v Ajdovščini zgodilo, ko je on tam starešinil; da so pa taki primerljaji le redki in da se sploh ne more računati vselej na pravičnost bogatejših, kedar manjši posestniki svoje pravice zanemarijo.

Dolenec želi da bi se razprava prve točke končala in predsednik da na to glasovati o resoluciji, katera obvelja v sledeči obliki: „Deželni odbor naj predloži prihodnjemu deželnemu zboru z ozirom na sedanje razmere in na podlagi dosedanjihkušenj izdelani načrt potrebnih prenovitev v občinskem redu za pokneženo goriško in gradiščansko. Tudi naj predloži državnemu zboru peticijo za prenovitv dotičnih postav (domovinska postava, poselski red i. d.).“

(Konec prih.)

Dopisi.

V Gorici 18. junija. — Poročali smo uže v našem listu, kako namerava vlada zopet ponemčiti tukajšnjo c. k. vladnico, kako se je v tem oziru obnašalo prepodložno c. k. deželno šolsko svetovalstvo in da je naš deželni odbor podal g. ministru za uk in bogočastje energičen protest zoper nameravano preuravnavo učnega načrta, katere vloge priobčimo prihodnjic, ker nam je danes prostora zmanjkalo, dasiravno smo izgubili vse dobro mnenje o njej, ko smo pozvedeli iz čigavih rok prihaja. Dotični predlog je namreč sprožil v dež. od-

proti stolni cerkvi. A čudno se mu zdi, zakaj se vsak, kedor za areca, ustavi i gleda. Ko mu je na posled tega ustavljanja i gledanja vendar uže preveč, tudi sam postoji in, ker vidi, da se vsi mužajo le njemu in da so vsi oči le z njega obrnene, se začne še nam ogleovati. In kaj opazi? V naglici je pozabil samo eno rudečo nogovico obul, tako da je sedaj na eni nogi z rudečo, na drugi pa z belo v cerkev hitel.

Perilo je sam na Sočo prat vozil. Naložil je namreč na svoj voz perilo i perico pa samega sebe in hajde, na vodo!

Primeri se enkrat, da, ko brzo čez Travniki hiti, se mu dolga suknja na zrebelt natakne, ki je iz zida molil in hudo raztrga. Stanič stopi domov, vzame ključno, pride spet na Travniki ter meni nič tebi nič hudobni zrebelt v zid zabije ne brigaje se za radovedne obraze, ki so se hitro okoli njega zbrali, češ, sedaj ne bodeš nobenemu več obleke stgal.

Kedó iz teh črt ne izpozna bivšega banjškega kaplana i ročinskega vikarja Staniča?

A pravo Staničevo delovanje se v Gorici začne tedaj, ko je bil l. 1828. za višega šolskega nadzornika imenovan, po tem ko je bil v Gorici osnoval družbo zoper trpinčenje živalij in ko je bil ustanovil sedanjo gluhošolnico.

(Dalje prih.)

Prva ljubezen.

Najlepša doba človeškega življenja, v koje se človek še v poznih letih se živim čutom ra ozira, je ona, ko mlado še nedolžno človeško srce v prvi čuti, da nij

boru in je tudi protest sestavljal dr. Pajer, kakor nam sam pripoveduje v tukajšnjem organu ital. katoliškega društva „L'Eco del Litorale“, isti dr. Pajer, kateri je malo danj papež v deželnem šolskem svetovalstvu iz gole vladne odločosti za to glasoval, da se ponemčevalai učni načrt, kakoršnega je po ministrovih željah sestavil ravnatelj vladnice in pripravništva g. Rajaković, brez ovira vladi predložil. Ker ga je zaradi tega hudo napadel tukajšnji „L'Isanzo“, je dr. Pajer menda v obrambo svoje časti nenadoma prinesel protest v odobrovo sejo in je s tem, kolikor smo pozvedeli, vse kroge zelo osupnil. Vsi spoznavamo, da je njegovo postopanje nedosledno in neznajčno, toda natančno vendar ne moremo razločiti, ali v si bolje na vladno ali na ljudstveno stran in morda zadenemo najbrže pravo, ako sklopamo iz njegovega na vse strani upogljivega obnašanja, da mu je malo mar za vladno in za ljudstvo, a mnogo za svojo osebo in da upotreblja oba, vlado in ljudstvo, edino le v dosego svojih sebičnih namenov.

Iz goriške okolice 15. jun. [Izv. dop.] Ravno ko sem čital v zadnji „Soči“ dopis, kateri pravi: da v javnost malo ali nič ne prihaja o postopanju in delovanju naših deželnih upravnikov, bode si od deželnega odbora, ali od šolskih svetov in družih uradnih, sem dobil kot ud šolskega sveta goriškega okraja oznanilo, da je ministerstvo bogočastja imenovalo za šolskega nadzornika g. Franca Volopivca, ter mu vodstvo šolskega sveta v goriškem okraju začasno izročilo. Predno pa se predrznem o teh odločbah ministerstva kaj govoriti, si v dolžnost štejem, poročati častitemu občinstvu, in posebno davkoplačevalcem o postopanju skr. šolskega sveta.

Ko je gospod bivši nadzornik Budal obolel, izročilo se je bilo vodstvo spoštovanja vrednemu gospodu učitelju Kumarju. Pri tej priliki je prišel šolski svet do spoznanja velikega nereda v vodstvu našega šolskega sveta, in posebno pa v strašnih zastankih opravkov.

Da bi se bil red vpeljal in da bi se bilo zastanim opravkom zadostilo, se je šolski svet, kakor tudi začasni g. nadzornik na vso moč trudil. Ali takoj smo do prepričanja prišli, da pri sedanjih okoliščinah brez definitivnega šolskega nadzornika bi vsak naš trud bil brez uspeha. V tem prepričanju je šolsko svetovalstvo po resnem premisleku tirjalo od predpostavljene mu oblasti, da naj se enkrat temu šolskemu svetu odloči definitivni načelnik in šolski nadzornik, kateri ima biti kos opravkom, ter mu odločiti potreben čas, da lahko izpolnjuje svoj posel, ker drugače se mi udje šolskega sveta zborovanju o ltegnemo.

Več mesecev je uže preteklo, od kar smo gori omenjene zahteve vložili; a čeravno veliko učiteljev, županije, kakor tudi posamezne osebe, zaradi pomanjkanja sposobnega nadzornika krivice trpijo, vendar se našim višim nepotrebno zdi, definitivnega nadzornika imenovati. Kaj ti gospodje mislijo, je težko uganiti. Znano nam je pa vendar, da, ko šolski svet nij hotel preudarka za leto 1871. na naklade napraviti, in je zahteval, naj bi se postava tako prenovila, da bi šolske potrebe občinska zastopstva prenašati morala, so višje gosposke neutrudljivo preudarek napravile in po nakladah denar tirjati dale.

Sedaj pa, ko smo mi po postavi svojo željo izrazili ter zahtevali moža, po katerim bi se vse zanemar-

samo gospodar svojih čutov, temveč, da je drugo njemu drago bitje, ki je vlada. Zlati so oni časi, ko srce izpoznavja, da je prazno ono veselje, ki je doslej je uživalo proti onemu, ki je bode odslej dosega bitje, ki se je ne vedoč tako združilo z njegovim, da ji nij moči več razdružiti. Kako drago postane takrat življenje, naj bo še tako grenko, ko človek čuti da k njegovomu se z nevidljivo verigo še drugo pridruži, s kojim bode vsaka bolečina veselje, brez kojega je vsako veselje le žalost. Da, spomin prvih močnejših udarcev človeškega srca, prvih ukradenih govorečih pogledov, prve žalosti, prve sreče, ki se pije iz čaše ljubezni, spomin, pravim, prve ljubezni privabi v marsikatero oko solze veselja, solze žalosti.

Na marsikaterem resnem čelu zasveti se tak spomin kakor svetla zvezda, poboža mu trudno glavo, a potem precej izgine, pustivši žalostne pa sladke ostanke v spominu. Da si tak vé, da je vir teh spominov uzrok burnega njegovega življenja, vendar, vsak priznava, da najsrečnejša doba življenja bila je ona, ki mu je sicer le žalostnih, pa sladkih spominov pustila; ravno ti edini so, da duša trudna bojevanja se v sladkogrenkih spominih odpočije.

Ali je res čas prve ljubezni človeku najsrečnejši, ki ga užije v celem teku svojega življenja? Povej nam ti, stara ženica, ti, ki predno si dosegla svojo starost, dalo je tvoje srce marsikateri sreči in nesreči prostora; povej tedaj, katera sreča ti je nepozabljivi spomin pustila, srce tvojemu najljubši zaklad? Ozri se v preteklost, kder so ti začeli pomladanski duovi cveteti. Ali se spominjaš, kakó si, divna mlada devojka, živela ko je tvoje živo srce po vsem in po ničemer koprnelo; ko se ti je nemogoče dozdevalo, da bi katera druga

jeno popravilo, z li se nam, da mirujejo zato, da ne bi se reklo, da stvari ne nasprotujejo.

K sklepu opomniti še moram, da nadzorništvu in vodstvu tako zapletene reči, kakor je ona našega šolskega okraja, bode težko kes naš novi nadzornik. Po takem postopanju naših viših ne bomo nikdar prišli do zaželenih šol.

V Gradci 15. jun. [Izv. dop.] Dovolita mi izpregovoriti par besedic o stanji tukajšnjih Slovanov. Znano vam bode, da so imeli nekda tukajšnji Slovani splošno zbirališče v „Slov. besedi.“ Sicer eksistira še zdaj, ali nij več to, kar je bila popreje. Dijaštvo na tukajšnjem učilišči boleha na raznih boleznih, kakor so „Gründungsmanie“ itd., kajti društva nastajajo vsaki dan, da v kratkem času zopet poginejo. Veliko let se uže guji mej dijaštvom misel, osnovati si specifično dijaško društvo, in tudi leto se je to poskušalo, ali brezuspešno.

Majhno število Srbov napravilo si je lastno društvo in se odcepilo od družih slovanskih dijakov. O njegovem delovanji nij nič slišati. Starčevićanci, se ve da, tudi ne morejo biti brez njega in osnovati so si tudi društvo z namenom, da druge slovanske dijake po kavarnah pretopajo. Par drugih poštenih in zdravo mislečih Hrvatov je ostalo brez vsega; Slovinci so na ta način se svojimi idejami o splošnem dijaškem društvu na cedila ostali, tako da obstoji „Sloga“, (tako bi se imelo novo obće društvo imenovati) le iz Slovinccev. „Sloga“ je imela neki dva zhora, pri katerih se je predavalo, ali ne v lastnem stanovanji, ker ga nima, ampak v krčmah; za tega delj sta pa bila tudi slabo obiskana, kajti dijak nima potrebnega denara, da bi po krčmah posedal. Časopisov menda tudi nima nič.

Razen teh društev imamo še „akademsko pevske društvo“, ki obstoji skoro samo iz Slovinccev. Njegov napredek nij poseben, ker sodelujočim močem veliko večino prve podlage v petji manjka.

Čuliti se torej nij, ako edino obće slovansko društvo „Slov. beseda“ hirati začinja in se bode kmalu mej mrtve štela, ako jej slovenski dijaki mnogobrojno ne pristopijo. Čas je uže, da bi slovenski dijaki sprevideali, da jih Srbi in drugi Neslovinci le za nos vodijo, ako izrekajo željo po dijaškem društvu. Vedeti bi uže morali, da so Srbi in bode vselej separatisti, kakor tudi dalmatinski Slovani. Govorijo mnogo ob vzajemnosti, ali kadar treba v dejanji se pokazati, vidi se, da jim je vzajemnost le puhla fraza. Odrecite se jim enkrat za vselej, in bodite to, kar so bili dijaki slovenski prejšnjih let, kateri so se trdno „Slov. Besede“ držali in uspešno na literarnem in drugem polji delovali.

Omeniti moram še društva tehnikov „Vendije“, ktero vrlo napreduje, v čemur sem se prepričal pri njihovih zborih, ki so jih imeli v „Slov. Besedi“. Sicer so Vendijanci večji del tudi udje „Slov. Besede.“)

*) Take razmere mej jugoslovanskimi dijaki žalijo nas, ki smo vneti za slovansko vzajemnost in ki ne moremo videti drugod rešitve nego ravno v tej vzajemnosti. A kako se bode ta izvrstna ideja prostemu narodu vcepila, če bodoča jugoslovanska intelligencija sama nij navdušena za-njo in če je ne zamore osrečiti. Bogme! neednost, to je prokletstvo, katere od starodavnih časov slovansko zatira in tira v pogubo.

Po naših mislih bi se vsi slovanski dijaki v Gradci lahko zbirali v „Slov. Besedi“, kot skupnem središču, kder bi čitali časopise, udeleževali se veselja i plesnih zabav ter tako mej soboj

ljubezen močnejša bila nego ona, ki si jo za svoje domače gojila? Ali se tako srečnih časov spominjaš? Kaj pa takrat, ko je bister, ljubezni poln mladeničev pogled kakor blisk v tvoje srce šnil, ter užgal v njem tisti ogenj, ki si ga pozneje imenovala ogenj prve ljubezni? Kaj je bila ljubezen tvojih roditeljev, sestre, brata, prijateljice proti oni, ki si jo do neznanega mladeniča gojila? S čem si je v tako kratkem času zasluzil vse tvoje čute in misli, tvojo dušo, tvoje življenje? Sama ne veš; le toliko veš, da je vse, kar si mu darovala le majhno plačilo one rajske radosti, ki jo je on se svojo ljubeznijo v tvoje srce zasadil. — Ali se spominjaš otročjih sanj br-z veljave, kako so se v hipu v nebeske spremenile? Kako bi ne! Saj te je on v duhu k spanju zazibaval, v sanjah se s toboj igral! — In svojo molitev! Kedaj si jo bolje vroče do stola Vse-gamogočnega povzdigovala, nego takrat, ko so tvoja tresoča se ustna izrekala sladko ime tistega, čigar blagor in sreča je bila tvoja najiskrenejša želja? A dosti bode te srečel Poglejmo dalje. Zakaj se ustavljaš? — Uže vem! Solza, katera ti je na zgubanceno lice se ukradla iz usahnelih oči, povedala mi je, kar mi ne zaupaš. Da, da! Veliko sreč si še užila, a takó svete, kakor tvoja prva ljubezen — nikedar nobene več!

In tebe, častitljivi starček, ki so se ti v riharnem življenji sreče razne zvezde prikazale, povej, katera se ti je kakor ljuba danica zažarila v srcu, ki je prazno, pusto po nečem hrepenelo, ter ti spremenilo dolino težav v zemeljski raj? Ali ne ona, ki ti je z vzvišenimi svetimi čuti napolnila srce, koji čuti so se pozneje spremenili v mehke žolje, ki jih je rodila ljubezen? Iz te ljubezni prihajali so tebi zlati dnovi, sladke noči! Takrat si razumel slavčvo petje, zvezde na nebu so

Ob tej priložnosti ne morem Vam zamolčati, da je delovanje „klke“ na Goriškem pod vodstvom slavohlepnega mameluka zoper dr. Lavriča in „Sočo“ tukajšnje dijake jako razkačila. Dovolite mi, da v imenu tukajšnih dijakov in družih Slovanov mnogo zaslužene- mu dr. Lavriču svoje višoko spoštovanje in iskreno zahvalo za njegovo dozdajšnje delovanje javno izrečem. Bog nam take močeve še mnogo let ohrani, ali zemlja naj pogrezne one, kateri so prepri in razdor prouzročili mej goriškimi Slovenci.

Politični pregled.

Sliši se, da bode vlada sklicala v kratkem še stari državni zbor v izvanredno sesijo in to zaradi borsne krize, katera ima zmerom hujše nasledke; tej mizeriji hoče ministerstvo jez postaviti. Pa bo težko šlo, ker gajiloba se ne da lečiti, ampak odre- zati se mora, in potem rana užgati.

Šolski nadzornik Bobies na Dunaji je javno kritikoval ministerstvo, ker je zaukazalo, da se mo- ra šolska mladež udeleževati božje službe in družih cerkvenih vaj. Minister Stremayer je zaradi tega grajanja odstavil od službe omenjenega nadzornika in ker so mu nemški učitelji pošiljali zaupnice, je ministerstvo razposlalo okrožnico, s katero razjasnuje ter se opravičuje, zakaj da je z Bobiesom tako rav- nalo, ob enem pa žuga učiteljem, da naj se zdržu- jejo enakih izjav.

Državna podpora za nižje duhovnike se bode tudi letos dajala.

Graški in linški škof se bosta branila dotične prošnje predložiti ministerstvu, ker zahtevata, da ministerstvu uji njima škofijstvom namenjene svote njima izroči, da losta ona sama po svoji vesti de- lila podporo mej duhovščino; ministerstvo pa o tem noče kar nič slišati.

se izpoznavali, si misli čistili ter se drug drugemu bližali. Poleg tega si pa dijaki različnih slovanskih narodnostij lahko ustanove- so mala dijaška društva brez stalnega stanovanja, brez časopisov samo s to namero, da se vsak mesec po enkrat, dvakrat, trikrat v krmi snidejo, pojó, parlament igrajo, v govorništvu vadijo in sploh po domače zabavljajo. Na tem stališču stoji dunajska „Slovenija“ in menda tudi graška „Vendija“ in baš za tega delj obe društvi po napreduje. Slovenskim dijakom v Gradci torej ne moremo nič boljšega svetovati nego to, da naj se v skupno slovansko „Be- sedo“ zapišejo in tako slovanstvo v Gradci ojačiti pomagajo poleg tega pa tudi v „Vendiji“ zahajajo, ker vemo, da je vsak dijak včasih rad vesel mej veselimi tovaruši. Osnova dijaškega društva z lastnim stanovanjem brez pomoči drugih slovanskih nedijaških elementov se nam pa zdi, da naravnost povemo, nepotrebna in utopična. Izpodletela je na Dunaji, izpodletela bode tudi v Gradci, kajti ustanovitev takih društev v velikih mestih stane mnogo de- narja, ktereja dijaki nimajo. Sicer pa smo ob ondotnih razmerah premalo podučeni, da bi mogli izpregovoriti zadnje besedo, le to- liko Vas prosimo: Ne pozabite, da ste Slovani!

URED.

te takrat zanimale, in zvesto prijateljico, ki ti je bila prej neznanica si v luni našel; ona ti je skrivnost visok- h tvojih čutov razlagala, ona ti je povečala, da je vse kar te sedaj tako osrečuje, le moč prve ljubezni!

Povej tudi ti, nesrečno srce ki si ljubilo, pa le zastoj; ti, ki si se uže trudno straha in upa udalo volji trdovratnega srca, srca, ktereja niso tvoji stoki, tvoji vzdihljaji omečili; povej ali nisi bilo srečnejše, ko je tvoja rana še krvavela, kakor sedaj, ko se je po- silil zaceliti? Oj, takrat občutiš resnico besed, ki jih je naš pesnik peval: „Srce je prazno, srečno nij. — Nazaj si up in strah želi.“

O moč prve ljubezni, kako si veličastna! Koliko milijonov src imaš v svoji oblasti, ki jih osrečuješ ali onesrečuješ!

Neskončno veselje, ali tudi morje solza nam ti vzbujas! Ali kaj ti je mari žalosti in tuge? Mirno le svojo voljo izpolnjuješ. Pa kedo bi tudi kakor ti mogel gospodari za svoje žrtve maral? Pri vsem tem, dasi marsikateremu nem la, pri vsem tem, da vsak vé, ka je v tvojem naročaji tudi strupen objem, se te vendar nobeden ne boji. Vsak te željno pričakuje in če mu tudi mestu sladkosti le pelinovca pouu- jaš, proklinjal te vendar ne bo. Znal si bode z lekóm, ki mu ga ti ubraniti ne moreš, malo oslajšati grenko kupo. Pil je strup, ali iz njega rodil se je ideal! Kakó pa ta bolnemu srcu dobre de, ve le taisti, ki ga je poskusil.

Znal bi pa kedo reči: „Jaz se svoje prve ljubezni nikedar ne spominjam, druge ali tretje pa ne morem pozabiti.“ Temu bi odgovorila: Taista ljubezen, ki je tvojemu srcu neizbrisljiva, katera presega vsa nagnenja, ki si ja kedaj imel in še imaš, ta je prava, in ako- ravno se ti je še le pozno v srci vzbudila, vendar jo lahko imenuješ tudi prvo ljubezen. Kolikokrat člo- vek misli, da ljubi; ko ga pa zadene prava pušica v srce — oh, kolik razloček mej poprejšnjo in sedanjo

Poljski judje so tako močni, da so letos osno- vali svoj lastni volilni odbor za direktne volitve. Pri vsem tem pa so v zadregi in iščejo izaveznikov kmalo pri Poljaki, kmalo pri Rusini, pa oboji jih zavračajo in jih nočejo priznati kot narod, ki ima narodnostne pravice v Galiciji. Izvoljeni narod hoče menda zopet ustanoviti svoje kraljestvo; nij čuda, da židom roje enake reči po glavi, saj faktično go- spodarijo na Dunaji.

Poravnava mej Ogr i Hrvati je baje dognana; ali je srečna za Hrvate, ne vemo. Čuje se, da bo- de znani narodnjak Mažuranič za bana postavljen.

Predsednik francoske republike, Mac Mahon, pripravlja Francosko na reakcijo; zdaj se sicer še kaže republikanca; a izrekel je v narodni skupčini, da se opira na večino te skupščine, ta večina pa je monarhična; bonapartisti zdaj glave nosijo po koncu, princ Napoleon je v Parizu in hoče postati posla- nec, cesarica Evgenija se je približala tudi Francoski, ker se je preselila v Švico, da bo od ondot lože delala; govori se celó, da so se legitimisti in bona- partisti zedinili: grof Chambord bi postal kralj in adoptiral mladega princa Napoleona, ker sam nema otrok. Mac Mahon je razposlal tajno okrožnico do vseh političnih načelnikov (prefektov) na Francoskem, s katero jim priporoča, da bi zasledovali gorke re- publikanca in jih nadzorovali; ta tajna okrožnica je pršla v roke Gambetti, in ko je bila v parlamentu stavljenja interpelacija zaradi enega suspendiranega lista je tudi Gambetta vlado interpeloval zaradi o- krožnice; večina poslancev, še celo monarhistov je bila osupnjena. Minister Beulé je vlado tako slabo zagovarjal, da je prav malo manjkalo, da nij dobila od večine nezaupnice. Vendar pa je vlada s to zausnico močno potrta in minister Beulé je nemo- goč postal.

Razne vesti.

(*** Jan. Kramar**) šestošolec goriške gimnazije, e- den najprijaznejših in najmožnejših dijakov mej našimi slovanskimi mladeniči, je po daljnem bolehanji danes na Kviškem umrl.

(**Imenovanje.**) Gospod Dimitz v Ljubljani in g. Redl v Gorici sta imenovana za c. kr. gozdna načelnika (forstmeister) za cesarsko gozde na Kranjskem, Pri- morskem in v Dalmaciji.

(**Čebelarstvo društvo.**) Baron Rothschild, žup- nik Jerič in dr. Razlag, vsi trije posestniki na Dolcu- skem razposiljajo vabila hpristopu novega čebelarskega društva, čigar namera je, povzdigniti čebelorejo po na- ših krajih. Svoj sedež bode imelo društvo v Ljubljani; izdavalo bode tudi časopis „Čebela“ v slovenskem in

nemškem jeziku. Svoje čitatelje opozorujemo na to društvo, kteremu iz vsega srca voščimo veliko srečo.

(**G. dr. Alex. Rafael Rojec**) odšel je te dni na Dunaj in se poda tudi v inostransko v znanstvenih zadevah. Zatorej pa naznanjamo njegovim mnogim pac.autom, da se boja g. dr. Rojec vrnil v Gorico, še le prve dni meseca avgusta. Na Dunaji se boče skoro celi dan nahajal v „Allgemeines Krankenhaus.“

(**Kijec**) za poštevanje, razštevaje in metrično mero, katerega je sestavil c. kr. okrajni šolski nadzor- nik in vikar na Banjšicah s. D., čast. g. Znidarčič Andrej je prišel te dni na svitlo in se dobi pri g. pi- satelju za 2 solda. Naročila tudi mi prevzemamo, da ja potem v večem številu g. pisatelju pošljemo. Deice je prav praktično, priporočamo je svojim čitateljem.

(**V Sežani**) se je 1. junija odprla nova telegra- fična postaja.

(**Dr. Zavrnik**) se je odpovedal ravnateljstvu „Slo- venije“ ter je izstopil iz njenega upravnega sveta.

(**Znani „stari Kranjec“**) in nemškutar Kromer, poslanec kranjskega dež. zbora i nadsvetnik c. k. višje sodnije v Gradci je imenovan za dvornega svetovalca pri c. kr. najvišji sodnji na Dunaji.

„Narodna šola.“

Dohodki in stroški goriškega poverjenistva.

Dan		Doh.		Stro.	
		A.	E.	A.	E.
1873	Po računu od 13. maja je ostalo	2	16	—	—
15. maja	Dal šolske stvari za šolo v St.	—	—	—	—
18	Mavru	—	—	1	—
20	Podaril je g. dr. Dellabona	1	—	—	—
25	Plačal tiskarni za 100 listov pov.	—	—	2	—
25	Dobil iz pušice v Lokavcu	2	60	—	—
26	Dobil iz pušice v Rihemberku	8	50	—	—
26	Kupil za šolo v Rihemberku učil	—	—	3	04
29	Kupil za šolo v Štrjancu učil	—	—	—	120
31	Dobil od gosp. Val. Kumarja	2	—	—	—
2. jun.	Prejel iz pušice v Mirni	1	10	—	—
5	Poslal šoli v Komen en thermometer	—	—	1	—
5	Kupil za šolo pri St. Križu učil	—	—	—	120
6	Dobil iz pušice v Dornbergu	3	01	—	—
6	Kupil za isto šolo stvari za	—	—	—	287
7	Dobil od gosp. Antona Rojca iz	—	—	—	—
	Zalovič kar je nabral doma pri	—	—	—	—
	prodajanj črešenj	1	80	—	—
9	Kupl za šolo v Mirni učila	—	—	—	120
9	Naročil za šolo v Dornbergu časo- pis za mladost „Vrtec“ za 1/2 leta	—	—	—	135
		17	17	14	86
		Dohodkov je		17	17
		Stroškov		14	86
		Tedad ostane še denarja v mojih rokah		2	31

V Gorici 10. junija 1873.

Dr. LAVRIČ I. R.

Poslano.

Iz Kamenj 10. juniju. Nijeo baš toliko oni hripovi „Glas“ i njegovi privrženci vredni, da bi človek za prvo prijemal, kajti preostaja nam uže čitati prvke i grde laži, koje morajo vsako pošteno uho žaliti. No, saj to je Kristus učil, kaj ne?

Prepire i zdražbo delati, to je naloga katoliškega društva? — drugače se človek dandenes ne izveliča? To je vaš posel? Kajti gotovo vam pravičnega i po- štenega gradiva primanjkuje; zato pa iščete po naših smeteh, kje bi lahko ogoljano kost zasledili. Pustim pa vse druge „Glasove“ pleva, naj je le pata brskajo, ter se vrnem k poslanemu iz Kamenj v 22. listu „Gla- sa“ v kojem čitam moj podpis! Gospod kovač ovega dopisa se je zelo opakel, misleč, da bodem kar narav- nost za njun v „Glasov“ rog zatrobil; za to je meni nič tebi nič podpisal tudi moje ime.

Gospo line, morebiti vam nijso znani starašine ka- menjski; da bi pa pomote na bilo, je tu navedam, da si ne hoste, potem k krega krivega starašine izmisliti.

Starašini so: J. Valič, Ad. Črnelj, Ant. Črnelj, J. Batagelj, M. Vodopivec, Ant. Slokar, Ant. Slokar, F. Vodopivec, J. Črnelj, J. Grželj i Franjo Rebek.

Kakor je razvidno, nij v kamenjskem starašinstvu drugega s takim imenom, nego sam jaz. Sicer bi Vas lahko pripeljal do š. —; tola spominjam se prislovice, koja svetuja: „Ne mešaj se mej o robe itd.“ — tujam pa- javno pojasnilo in opravičenje: zakaj ste moj pod- pis zlorabili?

Da so pa tudi drugi Vaši članki grda luž, se leh- ko razvidi.

Pod „A.“ Vidva, ki sta cenila, kolika navzočnih je bilo pri R. Hleu; rečem, da bi do 20 težko brez po- mote sostela —, pa cenita polno sobano ljudij?

*) Natisnili smo ta listek nespremenjen kakor nam ga je poslala rodoljubna gospodična in prijateljica našega lista, da iz- previdijo naši čitatelji, kako vrie Slovenke imamo tudi na Goriš- kem in kako ljubeznjiva mora biti gospica, ki piše tako pravilno, lepo in poetično slovenščino! Bog nam daj več takih! URED.

Pod "B". Surovo i nič vedno.
Pod "C". Da si je ("Glas") "Gorica" beračala ude i pouporo, vam lahko dokazem iz pisem dveh agentov od 3. i 5. januarja t. l., v kojih me prosita, da bi njim bil podpora, da se "Soča" zatré i za novo društvo ude nabira. Zakleta sovražnika pravita: "Združimo vse moči, da bi le svoj namen dosegli." Povein vam, da, ako bi "Soča" sebi tako po beraške ude nabirala, jih ima hipoma stotine i stoline.
Pod "C". Gola laž, da se vas je 3 upisalo; če ste se pred —, tega ne vem.
Pod "D". Gospod govornik o kmetijstvu nij učinil pri poslušalcih niti mrzlega niti gorkega vtisa —, kajti to je bil le predgovor, da je lepše prišel do agitiranja; drugo vse so le izmisljene prazne i babje fraze.
FRANJO REBEK,
s arešina.

Št. 2340.
(Kolek za 50. kr.)

Na podlagi današnega zapisnika št. 2340 poterujem, da je meni osebno znani gospod Franjo Rebek, staršina in posestnik iz Kamenj, lastnoročno podpisal pričujoči list.

V AJDOVŠNI dne petnajstega junija tisuč osemsto sedemdeset in tri.

August dr. Olivo, l. r.
c. k. bilježnik.

L. S.
DOSTAVEK UREDNIŠTVA: No, "Glas", zdaj povedi, kateri list je "nesramen" v laži in kdo "rabi krive podpise!" Namesto, da se neumno in otročje zadiraš, drugim listom pogin proročuješ, bi se raje v svojo tiho sobo zaprl in trkaje se na prsi vsaj 8 dnij neprestano klical: Mea maxima culpa! Bugme, tvoja lastna krivda je, če si v luži obtičal, iz katere te menda tudi "junak" ne izvele. Ti si provociral, nas na boj klicaš, ter nam bombastično žugal z vojsko. Kaj imaš od vsega tega? Neskončno dosta blamaž, več nego jih pošten mož prebiti more: še en: ti nij obveljala, povsod smo ti jasno dokazali, da si na krivi, celo na lažnjivi poti. Zarad tega pa ti še enkrat zagotavljamo, da ti ne privoščimo več kazni, nego to, da vrlo napreduješ in hodiš po starem potu kakor do sedaj. Pri tej priložnosti ti tudi srečo voščimo, da si se zdaj, ko si se v "Glas" povelical, ob enem pre-

selil v "junakovo" kovačijo in da ne boš več (tako se je vsaj "junak" sam gotovil nekemu gospodu) "duhovsk", ampak popolnoma politični list, ki se ne bo mešal v verske zadeve, kajti stem pripoznava tvoj "junak", da je "Soča" v pravi in da mu nij šlo prav nič za vero, ampak za svojo osobo Ševe! Tvoj "junak" naravnost priznava, da se sramuje častnega stališča, katero si mu ti izročil v brambo proti nevernim "Sočnom", ki se ne sramujejo svoje vere. Ker je doslednost lepa reč, se nađejamo, da bode tvoj "junak" v nedoslednosti popolnoma dosleden ostal tebi na čast, nam pa v gotovo pogubo, ker "junak" je tako prerokoval: 15. junija 1873. Morda je pobožni mož resnice govoril.

Konečno te še prosimo, da nam pozdraviš svojega prijatelja, dobro dušo "Istnoviča"; reci mu, da ga prosimo odpuščenja, če smo mu rekli kedaj "Steklinovič"; ker zdaj smo prepričani, da je zmerom istino p sal; če je kedaj kak kriv podpis rabil, je bilo to le pomota in zmotljiv je gotovo vsak človek, posebno pa tak, kateremu je objavljen nebeško kraljestvo vsled krotkega in omejenega duha.

Toliko za danes; če bo treba, ti uže zopet kaj pišemo, saj ti je menda znano, da imamo še mnogo zanimivega gradiva, katerega si nam posrednje ti sam preskrbel, ker si mož za to, da v devetih farah nij enakega!

Oznanilo.

Pri predelanji mosta čez Vipavo mej Dornbergom in Rojci, katero se ima v kratkem začeti, potrebuje podpisani odbor sposobnega stavbenega voditelja. Ponudbeniki naj se oglasijo v ta namen z dokazi potrebnosti do prihodnje srede 26. t. m. v pisarnici cestnega odbora v Gorici "Za mesnicami" hiš. št. 86, ali pri enem izmed gospodov cestnih odbornikov.

Cestni odbor za goriško okolico.

V Gorici 14. junija 1873.

Operat deželne komisije za uravnavo zemljišnega davka.

Kakor smo zadnjič obljubili, objavljamo danes vrstilno tarifo, katero je sprejela in razposlala občinam tukajšnja deželna komisija za uravnavo zemljišnega davka. Kakor slišimo, se ta tarifa nij soglasno odobrila, ampak je nasvetovala manjšina v komisiji sploh nižje cenilne stavke. Žal, bog so zagruene razprave naše deželne komisije v temno meglo skrivnosti, iz katere nij prišlo prav nič drugega da dan — nego vrstilna tarifa in tudi ta se je v tako goli obliki priobčala, da jo razen komisijskih udov komaj še kedo drugi dobro razume.

Kako bo na pr. vedel Kanolec, ali Bovčan, ali Ajdover, kako je cenjen čisti dohodek njegovih zemljišč, dokler se mu ne razjasni, katera rimska številka I. II. III. ali IV. obsega dotični okraj?

Nam se je posrečilo pozvedeti, kako so razvrščeni posamezni cenilni okraji po različnosti njihovih zemljišč v več manjših okrajih ali "vrstilne odseke". Mesto Gorica z obmestjem obsega en sam tak vrstilni odsek. Okraj goriške okolice se je razdelil v 3 odseke in sicer spadajo v I. občine v planjavi mej Sočo, Lijakom in Vipavo, v II. Ajdovski okraj z občinami goriškega okraja do Vogrskega in Gradišče in Brda (za kolikor spadajo pod goriški okraj) in v III. Kanalski okraj z gorskimi občinami Čepovan, Grgar, Trnovo Lokve, Lazna in Ravnica.

Gradiški cenilni okraj razpada v štiri vrstilne odseke: I. Gradiški sodnijski okraj brez občin onostran Soče, II. Korminski okraj, III. Červinjanski okraj in IV. Tržiški okraj z občinami gradiškega okraja, katere se drže Krasa. — Sežanski cenilni okraj obsega en sam vrstilni odsek, tolminski pa dva in sicer: I. sodnijska okraja Tolmin in Cirkno in II. bovški okraj.

Ponavljamo pri tej priliki, da je odločen čas za pritožbe zoper cenilno tarifo do 31. julija 1873. Cenilni operat je razgrnen v uradih okrajnih cenilnih komisij, kder ga vsakdo lahko pregleda.

Vrstilna tarifa,

čisti donesek za eno spodnje avstrijsko oralo.

CENILNI okraj	Vrstilni okraj	N J I V E																T R A V N I K I																V R T I																
		I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		
		R A Z R E D																R A Z R E D																R A Z R E D																
		gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.			
Gorica, mesto	E	25	—	20	—	12	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	17	—	10	—	4	50	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Goriška okolica	I	25	—	20	—	14	—	8	—	3	30	—	—	—	—	—	—	28	—	20	—	14	—	7	50	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	25	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	II	25	—	20	—	16	—	12	—	9	—	6	—	3	30	—	—	28	—	20	—	14	—	7	50	3	50	—	—	—	—	—	—	35	—	25	—	20	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	III	18	—	15	—	12	—	10	—	8	—	6	—	4	—	2	—	20	—	15	—	10	—	7	—	3	50	2	—	—	—	—	—	22	—	16	—	12	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gradišče	I	25	—	20	—	16	—	12	—	8	—	4	—	—	—	—	—	26	—	20	—	16	—	12	—	9	—	7	—	4	—	—	—	30	—	22	—	16	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	II	25	—	20	—	16	—	12	—	7	—	4	—	—	—	—	—	26	—	20	—	16	—	11	—	7	—	—	—	—	—	—	—	30	—	22	—	16	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	III	28	—	22	50	17	50	13	—	9	—	3	50	—	—	—	—	28	—	22	—	16	—	12	—	9	—	6	—	4	—	2	—	30	—	22	50	17	50	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	IV	25	—	20	—	16	—	11	50	7	—	3	—	—	—	—	—	26	—	20	—	16	—	12	—	9	—	6	—	4	—	2	—	30	—	22	—	16	—	11	50	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sežana	E	15	—	11	—	8	—	5	—	3	—	1	10	—	—	—	—	18	—	10	50	5	50	3	—	1	20	—	—	—	—	—	26	—	20	—	15	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tolmin	I	15	—	12	50	10	—	8	—	6	—	4	—	2	50	1	50	21	—	15	50	12	—	8	50	6	—	4	50	3	—	1	50	18	—	15	—	12	50	9	50	6	—	—	—	—	—	—	—	—
	II	13	—	10	50	8	—	6	—	4	—	3	—	1	50	—	—	19	—	14	—	10	—	7	—	4	50	2	70	1	20	—	15	—	12	—	6	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

CENILNI okraj	Vrstilni odsek	V I N O G R A D I							P A Š N I K I						P L A N I N E					G O Z D I																																				
		I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		I.		II.		III.		IV.		V.		I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.																		
		R A Z R E D							R A Z R E D						R A Z R E D					R A Z R E D																																				
		gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.													
Gorica, mesto	E	25	—	16	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	50	6	50	4	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—								
Goriška okolica	I	25	—	20	—	15	—	10	—	6	—	3	50	—	—	—	8	—	3	30	1	50	—	50	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	8	50	6	50	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
	II	30	—	25	—	20	—	15	—	10	—	6	—	3	50	—	5	25	3	50	1	50	—	50	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	7	75	6	25	5	25	4	—	2	80	—	—	—	—	—							
	III	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	50	1	50	—	50	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	25	3	30	2	60	2	—	1	40	1	—	—	—	—	—						
Gradišče	I	30	—	25	—	20	—	13	—	9	—	3	50	—	—	—	4	—	2	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	7	—	6	25	3	50	—	—	—	—	—	—	—							
	II	20	—	12	—	3	50	—	—	—	—	—	—	—	—	5	50	3	50	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	6	50	3	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—								
	III	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	50	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	7	50	6	50	4	—	—	—	—	—	—	—	—								
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	25	1	20	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	7	50	6	50	4	—	2	—	—	—	—	—	—								
Sežana	E	25	—	20	—	13	—	8	—	3	50	—	—	—	—	1	20	—	60	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	25	3	50	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—							
Tolmin	I	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	40	2	10	—	1	50	—	75	—	50	—	25	—	80	—	50	—	30	—	20	—	10	—	2	10	—	1	40	—	1	10	—	65	—	50	—	30	—	20	—
	II	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	30	1	20	—	60	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	50	—	30	—	20	—	6	1	—	75	—	55	—	25	—	10	—	—	—	—	—